

به نام خدا

دستور العمل فنی شیوه محاسبه تاثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید
مراکز تکثیر ماهی قزل آلاي رنگين کمان (*Onchohynchus mykiss*)
به منظور انجام عمليات بیمه گری

مؤلفین:

دکتر منصور شریفیان
دکتر همایون حسین زاده صحافی

سرشناسه	: شریفیان، منصور، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: دستورالعمل فنی شیوه محاسبه تأثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید مراکز تکثیر ماهی قزل آلا رنگین کمان (<i>Onchorhynchus mykiss</i>) به منظور انجام عملیات بیمه‌گری / موللین منصور شریفیان، همایون حسین‌زاده صحافی؛ ویراستار گل‌اندام آل‌علی
مشخصات نشر	: تهران : موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۶۰ ص. : مصور(بخشی رنگی)، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۸۵۶-۹۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه : ص. ۵۲-۵۳.
موضوع	: آبی‌پروری
موضوع	: Aquaculture
موضوع	: آبی‌پروری -- ایران
موضوع	: Aquaculture--Iran
موضوع	: آبی‌پروری -- صنعت و تجارت -- بیمه
موضوع	: Aquaculture industry--Insurance
موضوع	: آبی‌پروری -- صنعت و تجارت -- مدیریت ریسک
موضوع	: Aquaculture industry--Risk management
شناسه افزوده	: حسین‌زاده، همایون، ۱۳۴۳ -
شناسه افزوده	: آل‌علی، گل‌اندام، ۱۳۴۶ - ، ویراستار
شناسه افزوده	: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
رده‌بندی کنگره	: SH ۱۳۵/ش۴۵۵ ۱۳۹۵
رده‌بندی دهویی	: ۶۳۹/۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۳۶۶۴۶۹

نام کتاب: دستورالعمل فنی شیوه محاسبه تأثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید مراکز تکثیر ماهی قزل آلا رنگین کمان (*Onchorhynchus mykiss*) به منظور انجام عملیات بیمه‌گری
مؤلفین: دکتر منصور شریفیان، دکتر همایون حسین‌زاده صحافی
ویراستار ادبی: گل‌اندام آل‌علی
شمارگان: ۶۰۰

چاپ اول: سال ۱۳۹۵

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

ناظر چاپ: مدیریت اطلاعات و ارتباطات علمی

(نشانی: اتوبان تهران کرج - خروجی پیکان شهر - خیابان سرو آزاد - خیابان هشتم غربی - بلوار باغ گیاه

شناسی ملی ایران - موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تلفن ۴۴۷۸۷۹۵۴ - (www.ifro.ir)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۸۵۶-۹۸-۲ (ISBN : 978- 964-5856-98 -2)

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور محفوظ است.

پیشگفتار

بدون شک انطباق حوزه های مستعد تکثیر و پرورش ماهی قزل آلاهی رنگین کمان با حوزه های جغرافیایی کوهستانی و بلاخیز کشور سبب گردیده تا صنعت تکثیر و پرورش ماهیان سردآبی بیش از سایر شاخه های آبی پروری در معرض تهدیدات ناشی از خطرات عوامل قهریه قرار گیرد. از سوی دیگر، حساسیتهای ویژه ماهی قزل آلاهی رنگین کمان به شرایط اکولوژیک باعث گردیده تا فرآیندهای تکثیر و پرورش بنا به ماهیت زیستی خود از پیچیدگیهای خاص خود برخوردار باشد. لذا، در مجموع این فعالیت در برابر عوامل مدیریتی و قهریه بشدت آسیب پذیر بوده و لزوم بسترهای حمایتی نظیر بیمه محصولات کشاورزی می تواند در شکوفایی و افزایش تولید این فعالیت نقش تعیین کننده ای داشته باشد. از آنجاییکه سهم هر کدام یک از این بلاها با توجه به درصد وقوع و میزان خسارت وارده تاکنون در مورد صنعت آبی پروری و بخصوص در حوزه فعالیت ماهیان سردآبی بدست نیامده است، در این دستورالعمل سعی شده است تا ضمن تفکیک عوامل قهریه (شامل موارد مذکور فوق) از عوامل مدیریتی (که خود می تواند به ریز عوامل دیگر تقسیم شود) میزان سهم هر کدام از موارد در بروز خسارت به مراکز تکثیر قزل آلاهی رنگین کمان کشور مورد محاسبه قرار گیرد تا ضمن پوشش کامل این مخاطرات به صندوق بیمه کشاورزی کمک نموده تا نسبت به گسترش چتر حمایتی خود در برابر مخاطرات اهتمام ورزند. در قسمت پایانی این نوشتار، با توجه به اهمیت موضوع علل حدوث تلفات و شناسایی عوامل ممیزه بیماریها در مقاطع مختلف رشد این ماهی، جداول و نمودارهایی جهت استفاده کارشناسان ذیربط درج گردیده است. فرآیند بیمه گری مراکز تکثیر قزل آلاهی رنگین کمان در کشور تاکنون مسوق به سابقه نبوده و برای اولین بار این مدل با الهام از تجربیات و مستندات سایر کشورهای پیشرو در این زمینه معرفی گردیده که مورد تایید کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی، صاحبان مزارع تکثیر و پرورش قزل آلاهی رنگین کمان، ناظر محترم پروژه آقای دکتر احمدی (استاد پیشکسوت دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران) و شورای تحقیقات صندوق بیمه کشاورزی قرار گرفت، لذا بر خود لازم شمرده تا از مساعی همه بزرگوارانی

که در مسیر اجرای پروژه تحقیقاتی «استاندارد سازی عملیات بیمه گری و ارزیابی خسارت در واحدهای پرورش ماهیان سردآبی و مطالعه بیمه پذیری مراکز تکثیر ماهیان سردآبی» و نشر این اثر، همت گمارده بویژه آقایان دکتر محمدپور کاظمی، دکتر عباسعلی مطلبی (ریاست وقت موسسه)، دکتر همایون حسین زاده صحافی، دکتر مصطفی شریف روحانی (معاونت تحقیقاتی وقت موسسه)، دکتر عباس متین فر، مهندس محمد حسین طاهر صفرپور، دکتر ابوالفضل جوادیان، مهندس حمید کریمی، مهندس جعفر روزبه جوانمردی، مهندس قاسم مشرقی، دکتر محمود حافظیه، دکتر علی نکویی فرد و خانم مهندس فرشته آل علی زاده سپاسگزاری نمایم.

منصور شریفیان

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

فهرست مندرجات

پیشگفتار

فصل ۱: مقدمه	۱
۱-۱- دستگاه تولید مثلی	۲
۱-۲- تشخیص ماهیان نر و ماده و رسیدگی جنسی	۳
۱-۳- عوامل موثر در رسیدگی جنسی ماهیان	۴
۱-۴- رسیدگی جنسی و سن ماهی	۵
۱-۵- عملیات تخم‌کشی و لقاح مصنوعی	۵
۱-۶- انواع لقاح	۶
فصل ۲: مکانیسم‌های بیمه‌پذیری مراکز تکثیر	۸
۲-۱- بیمه‌پذیری مراکز تکثیر قزل‌آلای رنگین‌کمان	۸
۲-۲- پوشش بیمه‌ای مراکز تکثیر ماهیان سردآبی	۸
۲-۳- خطرات تحت پوشش بیمه	۸
۲-۴- استانداردهای پایه جهت بیمه‌پذیری مراکز تکثیر ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان	۹
۲-۵- محاسبه عوامل قهریه در بیمه‌نامه مراکز تکثیر ماهیان سردآبی	۱۰
۲-۶- عوامل موثر ثابت در مزارع تکثیر ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان	۱۰
۲-۷- تعیین فرمولهای خسارت در مزارع تکثیر ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان	۱۶
۲-۸- محاسبه حق بیمه مراکز تکثیر قزل‌آلای رنگین‌کمان	۲۵
۲-۹- شرایط بیمه‌پذیری مولدین ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان	۲۷
۲-۱۰- خطرات تحت پوشش بیمه	۲۷
۲-۱۱- طول مدت بیمه	۲۷
۲-۱۲- استانداردهای پایه جهت بیمه‌پذیری مولدین	۲۸

۲۸	.....	۱۳-۲- الزامات لازم جهت بیمه پذیری ماهیان مولد
۲۸	.....	۱۴-۲- محاسبه حق بیمه مولدین قزل آلالی رنگین کمان
۲۹	.....	۱۵-۲- عوامل موثر میزان ضرایب ثابت در مراکز مولد سازی ماهی قزل آلالی رنگین کمان
۳۵	.....	۱۶-۲- شیوه محاسبه میزان غرامت در مراکز مولد سازی قزل آلالی رنگین کمان هنگام بروز خسارت ..
۴۵	.....	فصل ۳: بیماری‌های شایع ماهی قزل آلالی رنگین کمان و علائم ممیزه آنها
۴۸	.....	۱-۳- نمودارهای تشخیصی تلفات ماهی قزل آلالی رنگین کمان
۵۲	.....	منابع